

اندیشه سیاسی سلفی‌گری در اسلام معاصر با تاکید بر طالبان و القاعده

عنوان انگلیسی:

عنوان عربی:

نویسنده: عبدالحمید افروخته

استاد راهنما: سید محمد رضا احمدی طباطبایی

مقطع: کارشناسی ارشد

استاد مشاور:

رشته:

استاد ناظر:

دانشگاه: دانشکده معارف اسلامی و علوم سیاسی امام صادق علیه السلام

تاریخ دفاع: 1387

واحد:

کلمات کلیدی: اندیشه سیاسی، سلفی‌گری، طالبان، القاعده

آشفته‌گی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جهان اسلام در کنار هجوم همه‌جانبه غرب باعث ایجاد واکنش‌های متعددی در جهان اسلام شد. یکی از این واکنش‌ها رشد و گسترش اندیشه سلفی‌گری است. این اندیشه که ریشه در آراء و اندیشه‌های خوارج، حنابله و وهابیت دارد به جریان خردگریز در میان مسلمانان معروف است. چرا که با تکیه بر ظواهر کتاب و سنت هرگونه گرایش‌های عقلی، فلسفی و کلامی را برنمی‌تابد. در اندیشه سیاسی سلف‌گرا حکومت مطلوب همان شیوه خلافت صدر اسلام و خلافت‌های اموی و عباسی است در این اندیشه دموکراسی، انتخابات و مفاهیم این‌چنینی کاملاً نامأنوس و ضداسلام تلقی می‌شوند. سلفیه پدیده‌ای که انحصار طلبانه مدعی مسلمانان است که با تکفیر سایر گروه‌های اسلامی و غیراسلامی به رفتار خشونت‌آمیز خویش علیه آنها مشروعیت می‌بخشد. طالبان یکی از گروه‌های سلف‌گرایی است که در اوضاع آشفته افغانستان و با حمایت بی‌دریغ پاکستان، عربستان و آمریکا در قرن معاصر ظهور پیدا کرد. مطلق‌انگاری، ظاهرگرایی و برداشت افراطی از اسلام توسط طالبان آنان را به سمت خشونت و عمل‌گرایی مفرط سوق داد که خشم و انزجار جامعه جهانی را برانگیخته و آنان را در اداره افغانستان ناتوان کرد. یکی دیگر از مهمترین جریانات سلف‌گرا در اسلام معاصر سازمان القاعده است که به منظور دفاع از افغانستان در مقابله با روسیه و با کمک‌های همه‌جانبه آمریکا، عربستان و پاکستان به وجود آمد. اندیشه این سازمان که توسط بن‌لادن رهبری می‌شد متشکل از عدم توجه به عقل در فهم متون دینی و تأکید بر ظواهر شریعت است. این اندیشه که ملهم از اندیشه‌های سیدقطب و وهابیت است تأکید فراوان بر آیات جهادی دارد که مهمترین مصداق جهاد را ارهاب یا همان ترور می‌داند. اعضای القاعده تنها روش رسیدن به اهداف خویش را مبارزه مسلحانه می‌داند که در این راه عملیات‌های انتحاری مختلفی برای ضربه زدن به دشمنان و رسیدن به اهداف خود انجام داده‌اند. اعضای این سازمان همگی سنی مذهب و از ملیت‌های مختلف هستند. طالبان و القاعده که مخالفان عقیده خود را کافر می‌خواندند بعد از حوادث 11 سپتامبر، توسط آمریکا از هم فروپاشیدند و

اعضاء این دو سازمان در کشورهای مختلف پراکنده شده و مترصد فرصتی هستند تا دوباره خود را احیاء کنند.